

Article Arrival Date**27.11.2024****Article Published Date****20.12.2024**

**ÇOCUK GELİŞİMİ ÖNLİSANS PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN
“ÇOCUK GELİŞİMİ UZMANI” KAVRAMINA YÖNELİK METAFOR ALGILARI
CHILD DEVELOPMENT ASSOCIATE DEGREE PROGRAM STUDENTS
METAPHORICAL PERCEPTIONS OF THE CONCEPT OF CHILD DEVELOPMENT
SPECIALIST**

Zehra YILMAZER

Öğr. Gör. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Yıldızeli MYO, Eğitim Programları ve Öğretim,
0009-0005-4967-2689

Özet

Soyut kavramların bilinen somut kavramlarla ifade edilmesinde metaforlar kullanılır (Cameron, 2010). Çocuk gelişimi ön lisans programı öğrencilerinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramına yönelik algılarının içerik analizi yoluyla incelenmesi amacıyla yapılan araştırma nitel bir olgubilim araştırmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu bir üniversitenin çocuk gelişimi ön lisans programına devam 84 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla

“Çocuk gelişimi uzmanı ... gibidir. Çünkü dır”

şeklindeki metafor cümlesi kullanılmıştır. Veriler online olarak toplanmıştır ve verilerin analizinde içerik analizi tercih edilmiştir. Araştırma bulgularına göre çocuk gelişimi programı öğrencilerinin çocuk gelişimi uzmanı kavramına yönelik farklı metaforlar geliştirmelerinden ötürü kavrama yönelik farklı algılarının olduğunu söylemek mümkündür. Araştırma bulguları incelendiğinde çocuk gelişimi ön lisans programı öğrencilerinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramına yönelik 35 farklı metafor oluşturdukları görülmektedir. Bu metaforlar içinde en sık karşılaşılan “öğretmen” metaforu olmuştur. İkinci en sık karşılaşılan metafor ise “anne” olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma bulgularından öğrencilerin çoğunlukla olumlu ve az sayıda olumsuz metafor oluşturdukları ortaya konulmuştur. “Çocuk gelişimi uzmanı” kavramına yönelik olumsuz metaforlar oluşmasının temel nedeninin bu uzmanlık alanını yeterince anlayamadıkları ya da maruz kaldıkları olumsuz yaşantılar olduğu düşünülmektedir. Elde edilen bulgular neticesinde çocuk gelişimi ön lisans programı öğrencilerinin, “Çocuk gelişimi uzmanı” kavramını daha doğru algılayabilmeleri adına, onlara mesleğinde önemli başarılarla imza atmış uzmanlar rol model olarak gösterilerek mesleki yaşamları incelenebilir ayrıca bu uzmanlar sayesinde olumlu gelişmeler yaşayan çocukların başarı hikayelerinin öğrencilere aktarılması sağlanabilir.

Anahtar kelimeler: Metafor, çocuk gelişimi, içerik analizi.

Abstract

Metaphors are used to express abstract concepts with known concrete concepts (Cameron, 2010). The study conducted to examine the perceptions of child development associate degree program students regarding the concept of “child development specialist” through content analysis is a qualitative phenomenological study. The study group of the study consists of 84 students attending a university’s child development associate degree program. The metaphor sentence

“Child development specialist is like Because”

was used to collect data in the study. The data was collected online and content analysis was preferred in the analysis of the data. According to the research findings, it is possible to say that child development program students have different perceptions of the concept because they have developed different metaphors for the concept of child development specialist. When the research findings are examined, it is seen that child development associate degree program students have created 35 different metaphors for the concept of “child development specialist”. The most frequently encountered metaphor among these metaphors is “teacher”. The second most frequently encountered metaphor is “mother”. The research findings reveal that the students mostly created positive and a few negative metaphors. It is thought that the main reason for the formation of negative metaphors towards the concept of “child development specialist” is that they do not understand this field of expertise sufficiently or they have been exposed to negative experiences. As a result of the findings obtained, in order for the students of the child development associate degree program to perceive the concept of “child development specialist” more accurately, their professional lives can be examined by showing them experts who have achieved significant success in their profession as role models, and the success stories of children who have experienced positive developments thanks to these experts can be conveyed to the students.

Keywords: Metaphor, child development, content analysis.

1. GİRİŞ

Çocuk gelişimi alan olarak disiplinler arası bir yapıdadır ve birçok farklı alt alanı kapsar (Berk, 2013). Bu alanda çalışan çocuk gelişimcilerin görev tanımlaması yapıldığında; çocukların gelişimlerini destekledikleri, ailelere çocuk gelişiminin özellikleri anlamında rehber oldukları, çocukların gelişimini takip ederek çok boyutlu değerlendirmeler ve izlemler yaptıklarını söylemek mümkündür (Tercan ve Bıçakçı, 2016). Çocuk gelişimcileri danışan çocukları bütüncül bir çerçevede incelemelidirler çünkü bu bakış açısı her alandaki gelişimi ve öğrenmeyi destekleyen bir süreci ortaya çıkarır (Spodek, Saracho ve Lee, 1984). Bu uzmanlar çocuk gelişimlerini değerlendirme ve destekleme aşamalarında aile merkezli yaklaşımlar sergilemeyi tercih ederler (Keskin ve Karaaslan, 2021). Çocuk gelişimi uzmanları Türkiye’de birçok farklı kuruluşta görev yapmaktadırlar ve bu kuruluşlarda normal gelişime sahip çocuklarla çalıştıkları gibi özel gereksinimi olan çocuklarla da çalışırlar (Kaçmaz ve ark., 2021).

Bireyler anlaşılmasında farklılık arz eden soyut kavramları bilinen somut kavramlarla açıklamaya çalışmaları durumunda metafor kullanılmaktadır (Cameron, 2010). Literatürde metaforlar dilin ve düşüncenin merkezinde kabul edildiklerinden, bilişsel gelişim alanında da önemli bir değişken olarak görülürler (Sözen ve Korur, 2019). Metaforlar bilişsel dilbilim perspektifinden bakıldığında, günlük söylemde yaygın olarak yer alır ve karmaşık ve belirsiz toplumsal ve politik faaliyetlerle başa çıkmak için sıklıkla kullanılır (Gibbs, 2013).

Metaforların öğretme ve öğrenme sürecine dahil edilmesi, öğrencilerin kavramlar arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları anlamalarını kolaylaştırırken, onlara motivasyon kazandırır (Leino & Drakenberg, 1993). Metaforlar bireylerde zihinsel bir süreç oluşturarak kavramlarla ilgili görüşlerinin ortaya çıkmasını sağlarlar (Arslan ve Bayrakçı, 2006) ve bu sayede bir kavramla ilgili olarak bireylerin anlama ve kavrama süreci algılanabilir (Eraslan, 2011). Bireylerin belirli nesnelere veya olgular hakkında düşündükleri metaforları analiz etmek, düşünceleri içinde var olan dilsel çerçeveyi kullanarak soyut ve yabancı kavramları somut ve tanıdık kavramlar olarak anlamamıza yardımcı olur (Lim, 2024). Bu araştırma çocuk gelişimi önlisans programı öğrencilerinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramına yönelik algılarının içerik analizi yoluyla incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim kullanılmıştır. Olgubilim araştırmalarının amacı bireylerin herhangi bir olguya dair algı, deneyim ya da ona verdikleri manayı ortaya koymaktır (Kocabıyık, 2016). Araştırma verileri toplanırken ve analiz edilirken metaforlar kullanılmıştır. Morgan (1998)'a göre metaforlar bilinmeyenin öğrenilmesini kolaylaştıran bir çeşit düşünme biçimi ürünüdür. Özellikle de zor kavramların öğrenilmesi aşamasında ya da soyut kavramların anlaşılmasında metaforlar çok önemli bir yer tutar (Güveli ve ark. 2011).

Araştırmanın çalışma grubu basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde, araştırma evreninde bulunan bütün elemanların seçilme şansı eşittir ve birbirinden bağımsızdır (Karasar, 2008). Araştırmaya bir üniversitenin çocuk gelişimi önlisans programına devam 132 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden sadece 5 tanesi erkek öğrencidir. Veriler online ortamda toplanmıştır ve elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Bazı öğrenciler metafor oluşturmak yerine “çocuk gelişimi uzmanı” hakkında sahip oldukları düşüncelerini dile getirmişlerdir, bazı öğrenciler ise metafor belirtmiş ancak mantıksal bir dayanak sunmamışlardır. Bütün bu gerekçelere bağılı olarak 48 kâğıt elenerek kalan 84 kâğıt değerlendirmeye alınmıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın çalışma grubu 84 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri toplama aracı olarak metafor görüşme formu kullanılmıştır. Bu form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğrenci bilgi formu, ikinci bölüm ise “Çocuk gelişimi uzmanı ... gibidir. Çünkü dır” şeklindeki metafor cümlesini içeren bölümdür. Bilgi formunda öğrencilerin yaşı, cinsiyeti ve sınıfı soruları yer almaktadır. Saban (2008) metaforun araştırma aracı olarak kullanıldığı araştırmalarda “gibidir” kavramının metaforun konusu ile kaynağı arasında kurulan ilişkiyi gösterdiğini, “çünkü” kavramının ise katılımcılara yaptıkları metafor tanımları hakkında geçerli bir neden belirtmeleri için olduğunu ifade etmektedir.

Araştırma verilerinin toplanmasında Google Forms programı kullanılmıştır. Hazırlanan görüşme formunda ilk bölümde “Katılımcılar için bilgilendirilmiş onam formu” bulunmaktadır. Bu sayede katılımcı öğrencilerin araştırma ile ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanarak, katılım onaylarının alınması sağlanmıştır. Öğrenciler daha sonra kişisel bilgilerinin bulunduğu bilgi formunu doldurmuş ve metafor cümlesini istenilen şekilde tamamlamışlardır. Veri toplama işlemi 10 gün sürmüştür. Araştırma verilerinin analizi içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. İçerik analizinde benzer veriler belirli temalar çerçevesinde birleştirilerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

3. BULGULAR ve YORUM

Öğrenci cevapları incelendiğinde 84 öğrencinin 35 farklı ve geçerli metafor oluşturduğu görülmüştür. Bu metaforlar içinde en sık karşılaşılan “öğretmen” metaforu olmuştur. İkinci en sık karşılaşılan metafor ise “anne” olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma bulguları incelendiğinde öğrencilerin çoğunlukla olumlu ve az sayıda olumsuz metaforlar oluşturdukları görülmüştür. En sık tekrarlanan “öğretmen” metaforuna ilişkin öğrenci ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

“Çocuk gelişimi uzmanı öğretmen gibidir. Çünkü doğruları öğretir.” (K5)

“Çocuk gelişimi uzmanı öğretmen gibidir. Çünkü çocuklara yol gösterir.” (K16)

İkinci kez en çok tekrarlanan “anne” metaforuna ait bazı öğrenci ifadeleri aşağıda verilmiştir.

“Çocuk gelişimi uzmanı anne gibidir. Çünkü çocukları çok sever.” (E1)

“Çocuk gelişimi uzmanı anne gibidir. Çünkü çocuklara ilgi gösterir.” (K37)

Öğrencilerin oluşturduğu metaforlar incelendiğinde olumlu kategorilerin genel olarak 3 grupta toplandığı, olumsuz kategorinin ise tek grupta toplandığı görülmektedir. Bunlar:

Olumlu Kategoriler

- 1) Yol gösterici olarak “çocuk gelişimi uzmanı”
- 2) Onarıcı olarak “çocuk gelişimi uzmanı”
- 3) Mutlu edici bir unsur olarak “çocuk gelişimi uzmanı”

Olumsuz Kategoriler

- 1) Sıkıcı biri olarak “çocuk gelişimi uzmanı” şeklinde gruplanmıştır.

Tablo 1’de “Çocuk gelişimi uzmanı” kavramı ile ilgili öğrenciler tarafından oluşturulan metafor kategorileri görülmektedir.

Tablo 1

“Çocuk gelişimi uzmanı” kavramı ile ilgili öğrenciler tarafından oluşturulan metafor kategorileri

Olumlu Kategoriler	Metafor (Frekans)	Metafor Sayısı	Toplam Frekansı	Metafor
1) Yol gösterici olarak “çocuk gelişimi uzmanı”	Öğretmen (8), kitap (6), anne (7), gökyüzü (4), çocuk bakıcısı (3), ağaç (3), ev (3), mentor (3), sokak lambası (3), bilge (1), okul (2), mum (1), trafik polisi (1), harita (1), ırmak (1), bekçi (1)	16	48	
2) Onarıcı olarak “çocuk gelişimi uzmanı”	Doktor (6), su (5), hemşire (5), tamirci (1), merhem (1), dua (1), ütü (1), fırıncı (1)	8	21	
3) Mutlu edici bir unsur olarak “çocuk gelişimi uzmanı”	Kedi (2), çikolata (2), pizza (1), hediye (1), lunapark (1), kışın örtülen yorgan (1), masal (1), madalya (1)	8	10	
	Toplam	32	79	
Olumsuz Kategoriler	Metafor (Frekans)	Metafor Sayısı	Toplam Frekansı	Metafor
1) Sıkıcı biri olarak “çocuk gelişimi uzmanı”	Bekçi (2), dedektif (1), kamera (1), baba (1)	4	5	
	Toplam	35	84	

3.1. Yol gösterici olarak “çocuk gelişimi uzmanı”

Tablo 1 incelendiğinde 48 öğrencinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramı metaforlarının, 16 farklı metaforla yol gösterici gruba dahil olduğu görülmektedir. Bunlardan öğretmen (8), kitap (6), anne (7), gökyüzü (4), çocuk bakıcısı (3), ağaç (3), ev (3), mentor (3), sokak lambası (3), bilge (1), okul (2), mum (1), trafik polisi (1), harita (1), ırmak (1), bekçi (1) kere metafor olarak

gösterilmişlerdir. Bu kategorideki metaforları oluşturan öğrenciler “çocuk gelişimi uzmanı” kavramını daha çok çocuklara doğru yolları gösteren, doğruları öğreten, onların sorularına cevap buldukları kavramlarla özdeşleştirmişlerdir. Yol gösterici olarak “çocuk gelişimi uzmanı ile ilgili metaforlardan bazıları ile geliştirilme sebepleri öğrencilerin ifadeleri ile verilmiştir:

“Çocuk gelişimi uzmanı *öğretmen* gibidir. Çünkü çocuklara doğruları öğretir.” (K3)

“Çocuk gelişimi uzmanı *kitap* gibidir. Çünkü çocukların sorularına cevap verir.” (K12)

“Çocuk gelişimi uzmanı *anne* gibidir. Çünkü huzur verir.” (K25)

“Çocuk gelişimi uzmanı *gökyüzü* gibidir. Çünkü her çocuğa yeri vardır.” (K67)

“Çocuk gelişimi uzmanı *çocuk* bakıcısı gibidir. Çünkü kendine emanet edilen çocukları doğru yetiştirir.” (K72)

“Çocuk gelişimi uzmanı *ağaç* gibidir. Çünkü bilgileriyle çocukların hayata tutunmalarını sağlar.” (81)

3.2. Onarıcı olarak “çocuk gelişimi uzmanı”

Tablo 1 incelendiğinde 21 öğrencinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramı metaforlarının, 8 farklı metaforla yol gösterici gruba dahil olduğu görülmektedir. Bunlardan doktor (6), su (5), hemşire (5), tamirci (1), merhem (1), dua (1), ütü (1), fırıncı (1) kere metafor olarak gösterilmişlerdir. Bu kategorideki metaforları oluşturan öğrenciler “çocuk gelişimi uzmanı” kavramını daha çok çocukların sorunlarına çözüm bulan kavramlarla özdeşleştirmişlerdir. Onarıcı olarak “çocuk gelişimi uzmanı ile ilgili metaforlardan bazıları ile geliştirilme sebepleri öğrencilerin ifadeleri ile verilmiştir:

“Çocuk gelişimi uzmanı *doktor* gibidir. Çünkü sıkıntılı çocuklarla ilgilenir.” (E5)

“Çocuk gelişimi uzmanı *su* gibidir. Çünkü çocukları sorunlarından arındırır.” (K35)

“Çocuk gelişimi uzmanı *tamirci* gibidir. Çünkü çocukların davranış bozukluklarını onarır” (K36)

“Çocuk gelişimi uzmanı *merhem* gibidir. Çünkü çocukların duygusal yaralarını iyileştirir.” (K44)

“Çocuk gelişimi uzmanı *dua* gibidir. Çünkü enerjisi ile iyi hissettirir.” (K56)

“Çocuk gelişimi uzmanı *ütü* gibidir. Çünkü kötü gösteren özellikleri düzeltir.” (K77)

3.3. Mutlu edici bir unsur olarak “çocuk gelişimi uzmanı”

Tablo 1 incelendiğinde 10 öğrencinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramı metaforlarının, 8 farklı metaforla yol gösterici gruba dahil olduğu görülmektedir. Bunlardan Kedi (2), çikolata (2), pizza (1), hediye (1), lunapark (1), kışın örtülen yorgan (1), masal (1), madalya (1) kere metafor olarak gösterilmişlerdir. Bu kategorideki metaforları oluşturan öğrenciler “çocuk gelişimi uzmanı” kavramını daha çok sahip olduklarında çocukları mutlu eden kavramlarla özdeşleştirmişlerdir. Mutlu edici bir unsur olarak “çocuk gelişimi uzmanı ile ilgili metaforlardan bazıları ile geliştirilme sebepleri öğrencilerin ifadeleri ile verilmiştir:

“Çocuk gelişimi uzmanı *kedi* gibidir. Çünkü sesi ile tedavi eder.” (K6)

“Çocuk gelişimi uzmanı *çikolata* gibidir. Çünkü tekrar tekrar istenir.” (K31)

“Çocuk gelişimi uzmanı *pizza* gibidir. Çünkü en temel ihtiyaçları en güzel şekilde sunar.” (K48)

“Çocuk gelişimi uzmanı *hediye* gibidir. Çünkü doğruları öğretir.” (K55)

“Çocuk gelişimi uzmanı *kışın* örtülen yorgan gibidir. Çünkü çocukları sarıp sarmalar.” (K59)

“Çocuk gelişimi uzmanı *masal* gibidir. Çünkü çocuk dinledikçe huzur bulur.” (K69)

3.4. Sıkıcı biri olarak “çocuk gelişimi uzmanı”

Tablo 1 incelendiğinde 5 öğrencinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramı metaforlarının, 4 farklı metaforla yol gösterici gruba dahil olduğu görülmektedir. Bunlardan bekçi (2), dedektif (1), kamera (1), baba (1) kere metafor olarak gösterilmişlerdir. Bu kategorideki metaforları oluşturan öğrenciler “çocuk gelişimi uzmanı” kavramını daha çok çocukları sürekli kontrol eden ve onları sıkı kavramlarla özdeşleştirmişlerdir. “Çocuk gelişimi uzmanı” kavramına yönelik olumsuz metaforlar oluşmasının temel nedeninin bu uzmanlık alanını yeterince anlayamadıkları anlayamadıkları ya da maruz kaldıkları olumsuz yaşantılar olduğu düşünülmektedir. Sıkıcı biri olarak “çocuk gelişimi uzmanı ile ilgili metaforlardan bazıları ile geliştirilme sebepleri öğrencilerin ifadeleri ile verilmiştir:

“Çocuk gelişimi uzmanı *bekçi* gibidir. Çünkü çocukları takip eder.” (K66)

“Çocuk gelişimi uzmanı *baba* gibidir. Çünkü çocuklar her şeyi ondan saklamak ister.” (E3)

“Çocuk gelişimi uzmanı *kamera* gibidir. Çünkü siz onu görmesiniz de o sizi görür, kaçılmaz.” (K75)

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Türkiye’de üniversitelerin dört yıllık lisans çocuk gelişimi bölümünden mezun olan öğrenciler “çocuk gelişimi uzmanı” unvanı ile birçok kamu kurumunda ve özel kuruluşta görev yapmaktadırlar. Ayrıca meslek yüksek okullarının iki yıllık ön lisans çocuk gelişimi programlarından mezun olan öğrencilerin de dikey geçiş sınavı ile çocuk gelişimi bölümüne geçiş yapma hakları bulunmaktadır. Bu öğrenciler ön lisans mezunu olduklarında ise uzman yardımcısı olarak görev alma imkanları vardır. Bu araştırmada çocuk gelişimi ön lisans programı öğrencilerinin “çocuk gelişimi uzmanı” kavramına yönelik algılarının içerik analizi yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma bulguları incelendiğinde öğrencilerin çoğunlukla olumlu ve az sayıda olumsuz metaforlar oluşturdukları görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin oluşturdukları metaforlar içinde en sık karşılaşılan metaforun “öğretmen”, ikinci en sık karşılaşılan metaforun ise “anne” olduğu görülmektedir. Oluşturulan metaforlardan olumlu kategoriler; *yol gösterici olarak çocuk gelişimi uzmanı, onarıcı olarak çocuk gelişimi uzmanı ve mutlu edici bir unsur olarak çocuk gelişimi uzmanı* şeklinde gruplandırılırken, olumsuz kategoriler; *sıkıcı biri olarak çocuk gelişimi uzmanı* şeklinde gruplanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre çocuk gelişimi ön lisans programı öğrencilerinin büyük çoğunluğunun “çocuk gelişimi uzmanı”na yönelik olumlu düşünceler besledikleri, kavrama yönelik oluşturdukları metaforlar aracılığı ile anlaşılmaktadır. Eğitimlerini ilerleterek kendileri de birer “çocuk gelişimi uzmanı” olabilecek olan öğrencilerin bu kavrama yönelik olumlu düşünceler beslemeleri okudukları programda onlara ilgili uzmanlık alanının doğru ve etkili şekilde tanıtılmış olmasından ve doğru rol modellerle karşılaşmış olabileceklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Az sayıda olumsuz denebilecek metaforun ortaya çıkmasında ise öğrencilerin okudukları bölüme karşı önyargılı olabilecekleri ya da karşılaştıkları olumsuz yaşantıların etkili olabileceği düşünülmektedir. Farklı ön lisans ve lisans programı öğrencileri ile de benzer çalışmalar yapılmasının, toplumların gelişmesinde en önemli etkenlerden biri olan çocukların, duyuşsal olarak sağlıklı gelişimlerinin sağlanmasında çok önemli yeri olan çocuk gelişimi uzmanlarının görev ve misyonlarının tanıtımında etkili olacağı düşünülmektedir. Elde edilen bulgular neticesinde çocuk gelişimi ön lisans programı öğrencilerinin, “Çocuk gelişimi uzmanı” kavramını daha doğru algılayabilmeleri adına onlara mesleğinde önemli başarılarla imza atmış uzmanlar rol model olarak gösterilerek mesleki yaşamları incelenebilir ayrıca bu uzmanlar sayesinde olumlu gelişmeler yaşayan çocukların başarı hikayelerinin aktarılması

sağlanabilir.

5. KAYNAKLAR

- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim*, 35(171),100–108.
- Berk LE. (2013). *Bebekler ve çocuklar: doğum öncesinden orta çocukluğa*. 7. Baskı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Cameron, L. (2010). Discourse context and the development of metaphor in children. *Current Issues in Language and Society*, 3(1), 49-64.
- Creed, A., ve Nacey, S. (2021). Metaphor analysis in vocational counselling: Moving from intuitive to reliable metaphor identification. *British Journal of Guidance & Counselling*, 49(3), 321-332.
- Eraslan, L. (2011). Sosyolojik metaforlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 27, 1-22.
- Güveli, E., İpek, A., Atasoy, E., ve Güveli, H. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının matematik kavramına yönelik metafor algıları. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 2(2), 159-140.
- Kaçmaz, C., Kay, M. A., Boğa, E., Temiz, A., Ayanoğlu, M. ve Sağlam, M. (2021). Türkiye’de çocuk gelişimci olmak: çalışma alanları, görev ve yetkileri. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 4 (8), 117-133.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (18. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keskin, A. D., ve Karaaslan, B. T. (2021). Çocukların gelişimlerinin değerlendirilmesi ve özel gereksinim raporlarının düzenlenmesi sürecinde çocuk gelişimcinin rolü. *Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi*, 54(3), 487-496. DOI: 10.20492/aeahd.795297
- Leino, A.L., ve Drakenberg, M. (1993). Metaphor: An educational perspective. *Research Bulletin*, 84.
- Lim, E. M. (2024). Metaphor analysis on pre-service early childhood teachers’ conception of AI (Artificial Intelligence) education for young children. *Thinking Skills and Creativity*, 51, 101455.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve Örgüt Teorilerde Metafor*. (Çev: G. Bulut). İstanbul, MESS Yayınları.
- Gibbs, R. W. (2013). “Metaphoric cognition as social activity: Dissolving the divide between metaphorinthought and communication”, *Metaphor and the Social World*, 3, 54–76. doi: 10.1075/msw.3.1.03gib.
- Saban, A. (2008). İlköğretim I. Kademe öğretmen ve öğrencilerinin bilgi kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *İlköğretim Online*, 7(2), 421-455.
- Sözen, H. ve Korur, E. N. (2019). “A Physical Education Teacher Is Like...”: Examining Turkish Students’ Perceptions of Physical Education Teachers Through Metaphor Analysis. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 12(2), 183-188.
- Spodek, B., Saracho, O.N., ve Lee, R.C. (1984). *Mainstreaming young children*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Tercan, H., ve Bıçakçı, M. Y. (2016). Sağlık bilimlerinde transdisipliner yaklaşım içerisinde çocuk gelişimcinin rolü. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 157-168.
- Yıldırım, A.ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (5. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.